

עד מתי לעדה הרעה הזאת

Who Is The "Edah"?

(1) במדבר יג-יד

(א) וידבר ה' אל-משה לאמר: (ב) שלח-לך אנשים ויתרו את-ארץ כנען אשר-אני נתן לבני ישראל... (כא) ויעלו ויתרו את-הארץ ממדבר-צן עד-רחוב לבא חמת: (כב) ויעלו בנגב ויבא עד-חברון ושם אחימן ששי ותלמי ילדי הענק ויחברון שבע שנים נבנתה לפני צען מצרים: (כג) ויבאו עד-נחל אשכול ויכרתו משם זמורה ואשכול ענבים אחד וישאהו במוט בשנים ומן הרמנים ומן-התאנים: (כד) למקום ההוא קרא נחל אשכול על אדות האשכול אשר-כרתו משם בני ישראל: (כה) וישבו מתור הארץ מקץ ארבעים יום: (כו) וילכו ויבאו אל-משה ואל-אהרן ואל-כל-עדת בני-ישראל אל-מדבר פארן קדשה וישבו אתם דבר ואת-כל-העדה ויראום את-פרי הארץ: (כז) ויספרו-לו ויאמרו באנו אל-הארץ אשר שלחתנו וגם זבת חלב ודבש הוא וזה-פריה: (כח) אפס פיעו העם הישב בארץ והערים בצרות גדלת מאד וגם-ילדי הענק ראינו שם: (כט) עמלק יושב בארץ הנגב והחתי והיבסי והאמרי יושב בהר והכנעני יושב על-הים ועל יד הירדן: (ל) ויהם כלב את-העם אל-משה ויאמר עלה נעלה וירשנו אתה פיריכול נוכל לה: (לא) והאנשים אשר-עלו עמו אמרו לא נוכל לעלות אל-העם כי-חזק הוא ממנו: (לב) ויצאו דבת הארץ אשר תרו אתה אל-בני ישראל לאמר הארץ אשר עברנו בה לתור אתה ארץ אכלת יושביה הוא וכל-העם אשר-דאינו בתוכה אנשי מדות: (לג) ושם ראינו את-הנפילים בני ענק מן-הנפילים ונהי בעינינו כחגבים וכן היינו בעיניהם: **יד** (א) ותשא כל-העדה ויתנו את-קולם ויבכו העם בליילה **ההוא**: (ב) וילנו על-משה ועל-אהרן **כל בני ישראל** ויאמרו אל-הם כל-העדה לוימתנו בארץ מצרים או במדבר הזה לוימתנו: (ג) ולמה ה' מביא אותנו אל-הארץ הזאת לנפל בחרב נשינו וטפנו יהיו לבז הלוא טוב לנו שוב מצרימה: (ד) ויאמרו איש אל-אחיו נתנה ראש ונשובה מצרימה: (ה) ויפל משה ואהרן על-פניהם **לפני כל-קהל עדת בני ישראל**: (ו) ויהושע בן-נון וכלב בן-יפנה מן-התרים את-הארץ קרעו בגדיהם: (ז) ויאמרו אל-כל-עדת בני-ישראל לאמר הארץ אשר עברנו בה לתור אתה טובה הארץ מאד מאד: (ח) אס-חפץ בנו ה' והביא אותנו אל-הארץ הזאת ונתנה לנו ארץ אשר-היא זבת חלב ודבש: (ט) אך בה' אל-תמדדו ואתם אל-תיראו את-עם הארץ כי לחמנו הם סר עלם מעליהם וה' אתנו אל-תיראם: (י) ויאמרו כל-העדה לרגום אתם באבנים וכבוד ה' נראה באהל מועד **אל-כל-בני ישראל**:

(יא) ויאמר ה' אל-משה עד-אנה ינאצני **העם הזה** ועד-אנה לא-יאמינו בי בכל האתות אשר עשיתי בקרבם: (יב) אכנו בדבר ואורשנו ואעשה אתך לגוי-גדול ועצום ממנו: (יג) ויאמר משה אל-ה' ושמעו מצרים כידעלית בכחך **את-העם הזה** מקרבם: (יד) ואמרו אל-יושב הארץ הזאת שמעו כי-אתה ה' **בקרב העם הזה** אשר-עין בעין נראהו אתה ה' וענגך עמד עליהם ובעמוד ענן אתה הלך לפניהם יום ובעמוד אש לילה: (טו) והמתה **את-העם הזה** פאיש אחד ואמרו הגוים אשר-שמעו את-שמעך לאמר: (טז) מפלתי יכלת ה' להביא **את-העם הזה** אל-הארץ אשר-נשבע להם וישחטם במדבר: (יז) ועתה יגדל-נא פח אדני כאשר דברת לאמר: (יח) ה' ארך אפים ורחום ונשא עון ופשע ונקמה לא ינקמה פקד עון אבות על-בנים על-שלישים ועל-רבעים: (יט) סלח-נא לעון **העם הזה** כגדל חסדך וכאשר נשאתה לעם הזה ממצרים ועד-הנה: (כ) ויאמר ה' סלחתי בדברך: (כא) ואולם חייאני וימלא כבוד-ה' את-כל-הארץ: (כב) כי כל-האנשים הראים את-כבודי ואת-אתתי אשר-עשיתי במצרים ובמדבר וינסו אותי זה עשר פעמים ולא שמעו בקולי: (כג) אס-יראו את-הארץ אשר נשבעתי לאבתם וכל-מנאצי לא יראוה: (כד) ועבדי כלב עקב הייתה רוח אחרת עמו וימלא אחרי והביאתיו אל-הארץ אשר-בא שמה וזרעו ירשנה: (כה) והעמלקי והכנעני יושב בעמק מחר פנו וסעו לכם המדבר דרך ים-סוף:

(כו) וידבר ה' אל-משה ואל-אהרן לאמר: (כז) **עד-מתי לעדה הרעה הזאת** אשר המה מלינים עלי **את-תלזות בני ישראל** אשר המה מלינים עלי שמעתי: (כח) אמר אלהים חייאני נאס-ה' אס-לא פאשר דברתם באזני כן אעשה לכם: (כט) במדבר הזה יפלו פגריכם וכל-פקדיכם לכל-מספרכם מבן עשרים שנה ומעלה אשר הלינתם עלי: (ל) אס-אתם תבאו אל-הארץ אשר נשאתי את-ידי לשבן אתכם בה כי אס-כלב בן-יפנה ויהושע בן-נון: (לא) וטפכם אשר אמרתם לבז יהיה והביאתי אתם וידעו את-הארץ אשר מאסתם בה: (לב) **ופגריכם אתם** יפלו במדבר הזה: (לג) **ובניכם יהיו רעים במדבר ארבעים שנה** ונשאו את-זנותיכם עד-יתם פגריכם במדבר:

(לד) בַּמִּסְפָּר הַיָּמִים אֲשֶׁר־תִּרְתַּם אֶת־הָאָרֶץ אַרְבָּעִים יוֹם לַשָּׁנָה יוֹם לַשָּׁנָה תִּשְׂאוּ אֶת־עֹנְתֵיכֶם אַרְבָּעִים שָׁנָה וַיִּדְעַתֶּם אֶת־תְּנוּאַתִּי: (לה) אֲנִי ה' דִּבַּרְתִּי אִם־לֹא זֹאת אֲעֲשֶׂה לְכַל־הָעֵדָה הַרְעָה הַזֹּאת הַנוֹעֲדִים עָלַי בְּמִדְבַר הַזֶּה יִתְמוּ וְשָׁם יָמָתוּ: (לו) וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־שָׁלַח מֹשֶׁה לְתוֹר אֶת־הָאָרֶץ וַיָּשׁוּבוּ וַיִּלְּנוּ עָלָיו אֶת־כָּל־הָעֵדָה לְהוֹצִיא דָבָר עַל־הָאָרֶץ: (לז) וַיִּכְתְּבוּ הָאֲנָשִׁים מוֹצֵאֵי דַבַּת־הָאָרֶץ רָעָה בְּמִגְפָה לִפְנֵי ה': (לח) וַיהוֹשֻׁעַ בֶּן־נּוּן וְכָל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וַיִּתְאַבְּלוּ הָעָם מֵאֹד: (מ) וַיִּשְׁכְּמוּ בִּבְקָר וַיַּעֲלוּ אֶל־רֹאשֵׁי־הָהָר לֵאמֹר הֲנִנוּ וְעָלִינוּ אֶל־הַמְּקוֹם אֲשֶׁר־אָמַר ה' כִּי חָטֵאנוּ: (מא) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לְמַה זֶה אַתֶּם עֹבְרִים אֶת־פִּי ה' וְהוּא לֹא תַעֲלֶה: (מב) אֶל־תַּעֲלוּ כִּי אֵין ה' בְּקִרְבְּכֶם וְלֹא תִגְּפוּ לִפְנֵי אֵיבֹיכֶם: (מג) כִּי הָעִמְלֹקִי וְהַפְּנֵעֵי שָׁם לִפְנֵיכֶם וּנְפִלְתֶם בְּחָרֶב כִּי־עַל־כֵּן שָׁבַתֶם מֵאֲחֵרֵי ה' וְלֹא־יִהְיֶה ה' עִמָּכֶם: (מד) וַיַּעֲבְדוּ לַעֲלֹת אֶל־רֹאשׁ הָהָר וַאֲרוֹן בְּרִית־ה' וּמֹשֶׁה לֹא־מָשׁוּ מִקְּרֵב הַמַּחֲנֶה: (מה) וַיֵּרֶד הָעִמְלֹקִי וְהַפְּנֵעֵי הֵיטֵב בְּהָר הַהוּא וַיְכַתֵּם וַיִּכְתְּמוּ עַד־הַחֲרָמָה:

(2) בראשית לז:ט

וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו הִנֵּה בָעַל הַחֲלָמוֹת הַלְזָה בָּא:

(3) רש"י (כת"י מינכן 5)

ויאמרו איש אל אחיו: שמעון ולוי היו

(4) בראשית מב, כא

וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו אֲבָל אֲשָׁמִים וְאַנְחָנוּ עַל־אָחִינוּ אֲשֶׁר רָאִינוּ צָרַת נַפְשׁוֹ בְּהַתְּחַנְּנוּ אֵלֵינוּ וְלֹא שָׁמַעְנוּ עַל־כֵּן בָּאָה אֵלֵינוּ הַצָּרָה הַזֹּאת:

(5) שכל טוב בראשית מ"ב:כ"א

ויאמרו איש אל אחיו – שמעון אומר ללוי.

(6) שמות טז:ט

וַיִּרְאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו מִן הָאֵל הַזֶּה לֹא יָדְעוּ מִה־הוּא וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲלֵהֶם הוּא הַלֹּחֵם אֲשֶׁר נָתַן ה' לָכֶם לְאֹכְלָהּ:

(7) יהושע יד, ו-ט

(1) וַיִּגְשׁוּ בְנֵי־יְהוּדָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ בְּגִלְגָל וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם כָּל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם הֲיִדְעַתְּ אֶת־הַדְּבָר אֲשֶׁר־דִּבֶּר ה' אֶל־מֹשֶׁה אִישׁ־הָאֱלֹהִים עַל אֹדוֹתַי וְעַל אֹדוֹתֶיךָ בְּקִדְשׁ בְּרִנֵּעַ: (2) בְּיַד אַרְבָּעִים שָׁנָה אֲנִכִּי בְּשָׁלַח מֹשֶׁה עֲבָדֶיךָ אֶתִּי מִקְּדֵשׁ בְּרִנֵּעַ לְרַגֵּל אֶת־הָאָרֶץ וְאֵשֶׁב אִתּוֹ דְּבַר כָּאֲשֶׁר עַם־לְבָבִי: (ח) וְאָחִיו אֲשֶׁר עָלוּ עִמָּי הִמְסִיוּ אֶת־לֵב הָעָם וְאֲנִכִּי מִלֵּאתִי אַחֲרֵי ה' אֱלֹהֵי: (ט) וַיִּשְׁבַּע מֹשֶׁה בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר אִם־לֹא הָאָרֶץ אֲשֶׁר דִּרְבַּחַתְּ רַגְלְךָ בָּהּ לֵךְ תִּהְיֶה לְנַחֲלָה וּלְבָנֶיךָ עַד־עוֹלָם כִּי מִלֵּאתִי אַחֲרֵי ה' אֱלֹהֵי:

(8) משנה כתב יד קאופמן סנהדרין א:1-2

1. סנהדרין גדולה היתה שלשבעין ואחד. קטנה שלשעשרים ושלושה. מנין לגדולה שהיא שלשבעין ואחד?

שנאמר: אספה לי שבעים איש מזקני ישראל, ומשה על גביהם, הרי שבעים ואחד. רבי יהודה אומר: שבעין.

ומנין לקטנה שהיא שלשעשרין ושלושה? שנאמר: ושפטו העדה – והצילו העדה, עדה שופטת ועדה מצלת, הרי עשרין.

ומנין לעדה שהיא עשרה? שנאמר: עד מתי לעדה הרעה הזאת, יצא יהושע וכלב.

2. ומנין להביא עוד שלשה? ממשמע שנאמר: לא תהיה אחרי רבים לרעה, שומע אני שאמר, היה עמהן לטובה, ואם כן, למה נאמר: אחרי רבים להטות? לא כהטותך לטובה הטותך לרעה: הטותך לטובה, על פי אחד, ולרעה, על פי שנים. ואין בית דין שקול, מוסיפין עליהן עוד אחד, הרי עשרים ושלושה.

Questions:

1) Who is the עדה that wept?	5) To whom were the punishments meted out? Why?
2) Who is כל־העדה?	6) What was the original (intended?) punishment and what was משה able to "negotiate"?
3) Who said "let's appoint a captain and return to Egypt"?	7) Who are the מוציא דבת הארץ רעה and how did they die?
4) Who wanted to stone וכלב יהושע?	